

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditorul foiei, pe afară la c. r. poste cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețului prenumeratiunii pentru Săbiu este pe anu 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 25.

ANULU XXIII.

Săbiu în 27 Martiu (8 Aprile) 1875.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princip. și țeri străine pe anu 12 1/2 anu 6 fl.
Inseratele se plătesc pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune

la

„Telegrafulu Romanu“

pre unu patrariu de anu (Aprile-Iuniu) alu anului 1875. — Prețulu abonamentulu pre 1/4 de anu e:

Pentru Săbiu 1 fl 75 cr. v. a.

Pentru Monarchia austro-ungurésca 2 fl. v. a.

Pentru Romani și strai-natate, 3 fl. v. a.

DD. abonanti sunt rugati a nu întârziă cu tramiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rugăm a se scrie curatu, a se pune numai postă ultima, dară nu câte două poste ultime, și în locu de epistole de prenumeratiune recomandăm on. publ. avișurile postali, (**Posta-Utalvány.** — **Post-Anweisung.**) că împreunate cu spese mai puținie și că mai sigure pentru înaintarea banilor de prenumeratiune la

Editorul „Telegrafulu Romanu“ în Săbiu.

Nr. 465.

Précinstitoru PP. Protopresviteri și Administratori protopresviterali!

Pentru de a se evita ori-ce confuziune în administratiunea archidiececei noastre Consistoriulu archidiece-sanu află cu cale în legatura cu circulariulu de sub Nr. cons. ¹³²/₉₂ B.

din anulu acest'a, cu deosebire înse privitoriu la punctulu II din „Dispusetiunile transitorie“ a citatulu circulariu, a adauge lamuririle următoare:

Fiindu ca urmand'a arondare a protopresbiteratelor în întielesulu concludulu sinodalu din 1874 p. 27 stă în strinsa legatura cu constituirea protopresbiteratelor celor nouă, respective cu provederea celor administrate de administratori protopresbiterali cu protopresbiteri definitivi; mai departe, fiinduca constituirile și dispusetiunile pentru alegerile de protopresbiteri, din diverse cauze neprevădute, nu se potura efectui în terminulu avutu în vedere în mentiunatululu circulariu; și în fine în administratiune nu pôte avé locu nici o pauza:

Pâna la îndeplinirea tuturor celor de lipsa, că reorganizatiunea sa fia completa, d'apa cum o poftesce atâtu concludulu congresuale dela 1870 Nr. prot. 157 siedinti'a XIII, câtu și concludulu sinodale din 1874 citatu mai susu, în privinti'a acest'a — remanu în functiune tôte protopresbiteratele și administratiunile de pâna acum, cu aceea, ca indata ce protopresbiteratele nouă, respective administratiunile prot. voru fi pre deplinu reorganizate, Consistoriulu va aduce acest'a, prin unu circulariu la cunoscenti'a archidiececei și va fipsă și terminulu cându acesta reorganizatiune séu arondare are sa între în viétia.

Săbiu, din siedinti'a consistoriale, ținuta în 13 Martiu 1875.

In absentia Escelentiei Sele P. Archiepiscopu și Metropolitu
Nicolau Pope'a,
Archim. și Vicariu
archieppescu.

Săbiu 26 Martiu. (311)

Cu numerulu ultimulu s'au terminatu unu ciclu de articuli „Reflessiuni la situatiunea nouă“, cari, încâtu amu potutu întielege prin canalulu altoru organe de publicitate, au fostu primiti și bine, dară mai multu nu bine. „Gazet'a Transilvaniei“ cu deosebire și-a descoperitu durerosulu resimtiementu, ca „Tel. Rom.“ „iera a începutu sa divizeze natiunea.“

Că sa terminăm mai întâiu cu ce e mai delicatu, și ce e mai delicatu decâtu simtiementulu? sa desluisim în câte-va cuvinte „Gazetei“ și publiculu, ca „Tel. Rom.“ n'a pretinsu nici odata pentru articuli aparuti într'ensulu valóre dogmatica și inca dogmatica infalibile. Fia care cetatienu liberu are dreptu sa se exprime asupra unei cestiuni, dupa cum o cuprinde și dupa cum cugeta ca se va resolve mai corespunditoriu dorintelor și recerintelor comune. Asiă e și cu diurnalele și articuli dintr'ensele. Opiniunea publica are cventulu din urma, ea alege și se decide pentru ceea ce i place, fără de a întrebă mai departe, ce a disu „Tel. Rom.“, ce a disu „Gaz. Trans.“ séu celelalte diurnale. „Telegrafulu Romanu“ a reprezentatu dela începutu principiulu activității. Déca a primitu în colónele sele articuli, cari exprima ace-lasi principiu, nu credem ca fapt'a acest'a s'aru puté identifică cu *divisarea* natiunei; de altmintrea „Gazetei Trans.“, carea apara și acum principiulu passivității i s'aru puté face aceeași imputare, cu același dreptu, ceea ce noi înse nu o facem.

Atât'a credem ca va fi de ajunsu pentru dumerirea Gazetei în privinti'a temerei de divisare și asiă ne îndreptăm atentiunea asupra altui momentu și adeca asupra pasului facutu de clubulu natiunale dela diet'a din Budapesta.

Clubulu din cestiune, respective membrii din trensulu, dupa câtu îi cunoscem din trecutu, observau atitudine opositiunala fatia cu regimulu și putem dice, fatia cu partidele unguresci din dieta. Déca este diurnalistic'a o expresiune a partidelor reprezentate de dens'a, apoi este lucru prea cunoscutu, ca diurnalele, cari reprezentau ideile membrilor din clubu, nu vedeu decâtu mesuri ostile, asiatice, selbatice și asiă mai departe, în tôte câte se faceau de regimu și în tôte câte se diceau din partea magiarilor de pre tribun'a dietale. Este adevératu, ca prin fusiunea partidelor celor mari din diet'a Ungariei s'a facutu o schimbare. Inse dupa cum se vede din cele ce au urmatu dela schimbare încóce, politic'a guvernulu ungurescu de mai înainte a remasu nealterata. Combinandu acum impregiurarea acest'a cu resolutiunea séu concludulu clubulu natiunale, prin care și-a modificatu atitudinea, vine omulu la întrebarea, ca óre numai fusiunea partidelor celor mari se fia induplécatu pre clubu la modificarea atitudinei sele?

Ceea ce se dice în resolutiunea clubulu în pasagiulu dintâiu, ca adeca „recunósce calamitatea financiaru și administrativă“, și ca „traganarea delaturarei ei involve celu mai mare periculu din tíera și pentru tôte popórele ei“, a fostu unu ce cunoscutu și mai înainte, ba chiaru s'a accentuatu de atâtea ori, chiaru și în diurnalistic'a

ce reprezenta pre barbati clubulu natiunale. Asiă dară nici în privinti'a punctulu acestui'a nu gasim vre-o schimbare însemnata a situatiunei.

„Datorinti'a patriotica a fia-cărui cetatienu“ a fostu și înainte, precum și acum, „a nu îngreună guvernulu îngagiamentele luate asupra-si pentru delaturarea marei calamități.“

Resolutiunea inse mai adauge și altu motivu alu modificării atitudinei clubulu și acest'a ni se pare, ca este celu mai ponderosu, se întielege dupa cum privesce clubulu natiunale cestiunea. Aici se aduc înaintea *promissiunile* guvernulu. Si ce feliu de promissiuni suntu acestea? ni le spune resolutiunea numai decâtu: „aplicarea cu rigóre și loialitate a legiloru esistinti.“

Amu dorí sa ne arete cine-va pre vre-unu guvernulu, fia și celu mai absolutisticu, care sa dica celoru guvernati, ca nu va aplică cu rigóre și loialitate legile esistinte? Noi nu credem despre nici unu guvernulu atât'a reutate, încâtu sa pasiésca în functiunea sea cu propusulu de a calcă legile, cu atâtu mai puținie credem de unu guvernulu constitutiunale, ca nu aru cutezá a promite esecutarea legiloru, cari s'au adusu în viétia prin imediat'a sea participare și conlucrare.

Nu ne indoim asiă dară, ca guvernulu nu-si va țienea promissiunea, déca a dat'o, dupa cum afirma resolutiunea clubulu, și déca ne-aru stá în putere a luá la întrebări pre celelalte guverne precedente, de siguru ca și acelea, și inca în modulu celu mai afirmativu aru respunde, ca s'au ținutu strictu și riguros de observarea legiloru esistente.

Examinata în modulu acest'a cestiunea, noi nu aflăm chei'a principiale a procederei clubulu natiunale, și de acea consimtimu cu acea parte din articuli primiti în colónele noastre, unde sa dice: „Noi dupa câtu amu potutu cuprinde situatiunea cea nouă și dupa câtu amu potutu petru în spiritulu concludulu, pâna acum n'amu aflatu nicairi punctulu archimedicu, pre bazea cărui s'aru fi facutu schimbarea politica a clubulu. . . .“ Si în adevéru, ori câtu aru studiá omulu resolutiunea séu concludulu clubulu natiunale nu gasesce într'ensulu nici o ideia politica, ci, cá sa nu vetámămu pre nimenea, numai escuze indirecte pentru purtarea de mai înainte; nici o garantia inse pentru justele și ecuitabilele dorintie ale natiunalitățiloru nemagiare.

Si tocma acum aru fi fostu tempulu și momentulu de a aretá printr'unu actu publicu, fia memorandu macaru, țierei și lumei neajunsele, de cari suferu natiunalitățile nemagiare și cari tocmai în interesulu patriei comune și alu delaturarei calamitățiloru trebuescu delaturate.

Procedandu clubulu natiunale astu-feliu, aru fi insuflatu de o parte încredere în conationalii din tôte părțile de sub corón'a Stului Stefanu, de alta parte aru fi insuflatu respectu de maturitatea politica a membriloru clubulu și a reprezentatoriloru prin tr'ensii, în si afara de patria. Si déca lucrulu nu se pripea asiă tare, și românii nu se vedeau, cá din seninu, dintr'o data înainte unei fapte implinite, ci premergeau consultări mai estinse, de siguru, ca și concludulu și rezultatele clubulu natiunale, erau altele, rezultate, de cari eventualu se

putea radimá și atitudinea românilor transilvaneni.

Trecerea acest'a subita inse, ne temem, ca va produce dificultăți din-cóci de dealulu mare, și de aceea, *modalitatea*, cu care s'a facutu, nu o putem aproba.

Nu scim ce sa dicem, dară de vre-o diece ani încóce, pare ca plănéza unu destinulu reu asupra noastră, pentru-ca cu câtu situatiunile politice devinu mai grele, cu atâtu contribuim și noi românii la îngreunarea situatiunei nóstre specialu natiunale politice. Pariulu politicu dela 1865, la 1869 au devenitu riu, astadi este déjà unu fluviu și ne este téma, ca vomu lucrá într'acolo cá fluviulu sa devina o mare.

Cu tôte aceste pre noi nu ne intimidéza nici complicatiunea cea nouă asiă detare, încâtu sa dechiarăm totulu perdutu. O solidaritate pre unu terenu *activu* politicu, — acest'a e parerea noastră — este în stare sa îndrepte multe erori politice, și vechi și noue. O astfelu de solidaritate este în stare de a creá și situatiuni noue, în a cărору periferia sa incapa fórte bine și preten-siunile întregității statulu și ale nóstre, cari nu suntemu altu ce-va, de câtu cetatieni ai statulu.

Nu ne estindem mai departe, pentru ca aru trebui sa intrăm iera-si în o desbatere meritórie a unei cestiuni, desbatute în colónele nóstre de atâtea ori.

Atragem in sa de asta-data atentiunea românilor asupra unei impregiurări, prin care se vede a se seduce opiniunile multor'a. Acest'a este asteptarea unei schimbări a sistemulu politicu în Austro-Ungari'a.

Tocmai în dilele acestea ne a venitú amána unu numeru a diurnalulu „Politik“ din Prag'a, în care se afla o corespundintia din Pest'a. Corespundintia din cestiune este fórte instructiva. Ea contine estrasulu conversatiunei corespundintelui cu barbati de statu și inca cu fruntasi de ai Ungariei. Din conversatiunile reproduse de corespundentele, se vede, ca se tractéza fórte multu și în Ungari'a, în cercurile normative, cestiunea unei complanări fatia cu Cechii din Boemi'a și Moravi'a. Dară, din tôte se vede, ca eventual'a complanare are sa lase neatinse referintiele Ungariei, tocmai asiă, precum le-aru fi lasatu neatinse și „sistem'a de grupe“, de carea se vorbea multu dupa caderea sistemulu Smerlingianu, în dilele ministeriulu *Belcredi*. *Sapienti sat.*

Maj. Sea a fostu întempinatu în Triestu și Goriti'a cu entusiasmu și în modulu celu mai festivu. Din Veneti'a se telegraféza ca primerea ce i-a facutu Regele Italiei a fostu intima. Monarchii la intalnire s'au imbratisiatu. În 5 Aprile st. n. a fostu o revista de 12,000 ostasi, carea a esitu fórte bine. La prandiulu din 6 Aprile a radicațu regele urmatoriulu toastu: „Beu intru sanatatea Imperatulu Austriei, Rege-lui Ungariei, sublimulu meu óspe, frate și amicu intru fericirea si de a pururea armonia a ambeloru staturi.“ M. Sea Imper. a respunsu: „Cuprinsu de simtiementulu celei mai vii multiamite pentru cordial'a primire, cu care fui întempinatu aici, beu intru sanatatea Regelui Italiei, a fratelui și pretiuitulu meu amicu, a familiei re-

gale și pentru binele și prosperarea Italiei."

Escelentia Sea Prasantitulu Archiepiscopu și Metropolitu Mironu Romanulu a sositu Marti in 25 Martiu cu trenulu de dimineti'a in mijloculu nostru.

"Mag. Polgár" ocupandu-se de cauz'a noastră într'unu articulu de fondu dela 2 Aprile, constata, ca politic'a passiva a româniloru ardeleni s'a ucisu ea pre sine insasi; fia-cine senti'a, ca in urm'a acestei politice antipathia contr'a româniloru a crescutu foarte. Regele, guvernulu și parlamentulu, precum și cele mai multe nationalitati din patria, n'au potutu sa arete decâtu antipathia fatia de o atare politica, nici ca se putea altmintrenea fatia cu unu poporu, care nu se plăca inaintea legiloru aduse. Politic'a passiva a fostu la noi unu pasiu desperatu, ale cărui consecintie nu le-au precalculatu de ajunsu cei competentii, de aceea ea nici ca se mai putea ținea resbunandu-se si in consecintiele ei. De ani încóce s'a radicatú voci puternice asupr'a politicei passive, asiá încátu si cei ce o au creatu incetara de a o mai aperá. "M. P." sustiene, ca activitatea progreséza, dara numerulu passivistiloru e foarte micu, séu dupa cum se esprime disulu jurnalulu, putieni suntu, cari suntu gat'a a-si "frange sabiele" pentru passivitate.

"M. P." ne comunica apoi, ca d. E. Macelariu a fostu insarcinatu sa conchiame adunarea. Presedintele clubulu din C usiu, Al. Lazaru recercandu pre d. Macelariu i facú propunerea sa se invite români si din Ungari'a. Aprobandu acést'a d. Macelariu invitá pre fratii Mocionii, Babesiu si pre alti, cari si primira invitarea. Densusianu si Baritiu, dóra de frica ca-si voru pierde colacii, neinvoindu-se cu participarea ungureniloru comunicara ingrigirile loru dlui Macelariu, care si amana conferinti'a. Clubulu din Clusiu decise, cá sa se recerce d. Macelariu a conchiama conferinti'a pâna la 5 Aprile, deca nu, clubulu singuru va luá initiativ'a. Macelariu depuse bucosu onóra de conducatoriulu in mânilu clubulu, care conchiama adunarea pre 11 Apr. n. la Alb'a-Iuli'a, invitandu pre notabilitatile române, pre Archiepiscopii din Sabiu si Blasiu si pre episcopulu din Gherla sa ia parte.

La finea lui Martiu presedintele clubulu din Clusiu Al. Lazaru merse la Blasiu, la Metropolitulu Dr. Vanc e a pentru a chiarificá afacerea. Metropolitulu conchiama pre canonici si pre suplentii capitlului metropolitianu la o conferintia, care pre lángea tóte debutările prof. Moldovanu pentru passivitate decise in modu precisu activitatea, si alaturandu-se adeca la clubulu liberalu, s'a acceptatu Alb'a-Iuli'a de loculu adunării si s'a designatu reprezentantii.

← Din o corespundintia din Constantinopole, pre care o publica "la Presse" din Parisu dela 25 ale curentei, se póte vedé, ca guvernulu francesu a facutu pre medilocatoriulu intre S. Pórta si guvernulu regelui Alfonso, in privinti'a reclameloru Turciei contr'a notificării directe ce s'a facutu la Bucuresti prin reprezentantulu ispaniolu din Vien'a, d. del Mazo. Ministrulu de esterne alu Franciei, ducele Décazes, a comunicatu ambasadorulu otomanu respunsulu guvernulu Ispaniei. In acestu respunsu guvernulu ispaniolu a invocatu precedentele ce au avutu locu, cându si regele Amedeu si maresialulu Serrano au facutu o asemenea notificare directa cátra suveranulu Romaniei, adaugendu ca regele Alfonso nu a cugetatu cu acést'a sa atace drepturile ce va fi avendu sultanulu fatia cu Romania.

Corespundentulu din Constantinopole dice intre altele: "Aici guvernulu e prea incantatu de manier'a, cu

care guvernulu francesu a condusu acést'a cestiune la Madridu si de simliti'a ce si-a datu ducele Décazes spre a sustiené punctulu de vedere turcescu pre lángea noulu guvernulu Ispaniei."

Cu explicatiunile ce i s'a datu, dice corespundintia s. Pórta va fi multiamita "si va inchide ochii asupr'a contr'aprotestatiei adresata de guvernulu românú cátra puterile garante." "Pr."

↳ Oficiós'a "Opinione" din Rom'a dela 24 publica o corespundintia cu titlulu "autonomi'a principatoru dunarene." In acestu aticulu se vorbesce despre pretensiunile nedrepte si satisfactiunile ilusorie ce urmaresce s. Pórta, uitandu adeveratele sele interese politice, cari suntu de a nu-si instraimá, ci a-si atrage simpatiele tieriloru vecine si in specialu ale principatoru dunarene, prin o justa interpretare a tractatoru.

"Nu mai e trebuintia sa discutámu, dice "Opinione", spre a pune in evidentiá sorgintea drepturilor politice ale unei natiuni crestine, cum e acést'a spitia a rasei latine de pre tiermurile Dunarei, avangard'a natiuniloru occidentali, care inca din tempii cei mai vechi si avú epopea gloriós'a a istoriei sele nationale; tóte acestea s'au demonstratu pre deplinu si s'au repetatu indestulu. Cestiunea adi se marginesce la unu acordu definitivu asupr'a interpretării testulu tractatulu din Parisu. Acestu tractatu cá si conventiunea din 1858 se inspirara din chiaru bas'a dreptulu natiunulu alu principatoru dunarene. Acestu dreptu este fundatu pre tractatele cele vechi. Scimu ca barbatii politici din Constantinopole au aerulu de a nu le cunósce si de a nu le fi cetitu nici odata (!)"

Dara atunci, intréba corespundenti'a din "Opinione" ce mai insemezá testulu conventiunei din Parisu din 1858, si art. 2 alu acelei conventiuni, unde se citéda anume vechile capitulatiuni incheiate de buna voie intre principatele române si sultani?

"In fati'a acelu testu atátu de simplu, dice "Opinione", suntemu departe de a puté legitimá numerósele si repetitele proteste ale Turciei, ade-sea formulate asupr'a unoru cestiuni secundarie, si care nu potú nici cum schimbá singurulu raportu ce are cu principatele dunarene, adeca plat'a unui tributulu anualu. Cestiunea se reduce astu-feliu la adeverat'a ei valóre; a voi sa o complice este din partea Turciei a voi sa se puna in desacordu cu celelalte puteri, cum s'a intemplat in Austro-Ungari'a, Germani'a si Russi'a."

Dupa acést'a articululu din "Opinione" consilia pre Pórta a-si atrage simpatiele popóreloru din giuru, ceea ce i-arú fi foarte avantajosu in viitoriu. "Cátu pentru barbatii politici din Bucuresti, continua articululu citatu, ei resista naturalminte la orice putere ce tinde a miciorá adeverat'a positiune a patriei lorú; dara ei intielegu bine interesulu ce aru avea de a vedea tier'a lorú in deplina armonie cu puterea vecina." "Pr."

↳ Organulu bonapartistu "le Pays" desminte sgomotulu ca Róuher si Petri se ducu la Londr'a spre a imprumutá bani pentru alegeri.

↳ Sub titlulu "persecutiunea crestiniiloru in Turci'a" cetimu in standardu o corespundintia telegrafica din Vien'a, in care se spune ca 50 de serbi cu resiedinti'a in Hertegovin'a au fugitu in Muntenegru, fiindu urmariti de turci, si este de temutu sa nu isbucnéscu unu nou conflictu. Telegramelu din Belgradu raportéza ca si in Bosni'a s'a incinsu o persecutiune din partea turciloru contr'a crestiniiloru.

Déca nisce asemenea fapte se voru confirmá, ele suntu de natura a dá, pre lángea macelulu dela Podgo-

riti'a, nisce noi argumente aliantiei evanghelice, care a reclamatú in modu atátu de sgomotosu contr'a persecutiuniloru din Siri'a, si a voitú sa presinte chiaru sultanulu in persóna o adresa subscrisa de persónele cele mai distinse din Engliter'a, intre care si lordu Stratfordu de Redcliffe. Se scie cum diuarele, cá "le Monde" au publicatu o comunicatiune relativa la cestiunea crestiniiloru din orientu, si in care se demonstrá ca Turci'a a violatu tractatele si s'a aretatu ingrata si neascultatóre chiaru cátra Engliter'a. "Pr."

↳ Diet'a Ungariei.

Budapest'a 1 Aprile 1875. In siedinti'a de astadi a casei representative anuncie presedintele intre altele, ca ministrulu de interne Col. Tisza si-a substernutu mandatulu seu cá deputatu alesu in cerculu primu alu cetátiei Debretinu, de asemenea ministrulu financiiloru C. Széll cá alesu in cerculu St. Gotthard si ministrulu de justitia B. Perczel cá alesu in Bonyhad.

Protocólele de alegere se transpunu la comisiunea verificatória.

Ministrulu de finacie C. Széll substerne trei proiecte de legi nóue si propune cu privire la proiectele ce trebuie sa se iee la discussiune in camera, cá sa se desbata mai întâiu cele patru proiecte de legi, substernute de multu inaintea camerei si adeca proiectele despre licentie pentru sortile de tabacu din afara, despre punciare, competintiele timbrali pentru sentintiele dela bursa si despre inarticularea imprumutulu din 1874.

Sperându ca aceste proiecte se voru desbata curendu ministrulu propune o ordine pentru proiectele relative la urcarea dáriloru, care ordine se si primesce dupa unele observatiuni din partea unoru deputati.

La ordinea dilei urméza discussiunea proiectulu despre pensiunarea invetiatoriloru populari.

Reportorulu Al. Molnar dechiara ca nu vrea sa motiveze mai pre largu unu objectu, care este deslusitu si desfasiuratu din tóte pártile. Proiectulu in cestiune e de a se considerá cá suplementu la legea despre invetiamentulu popularu. In legea acést'a e vorb'a de pensiunarea invetiatoriloru, dara in respectu practicú acést'a inca nu s'a executatu inca si de aceea trebuie sa o facemu acum. Invetiatoriulu nu este asiguratú pentru casulu invaliditátiei sele séu pentru casulu cându alte cause neaternatérie de densulu lu voru impedecá intru exercierea invetiamentulu. Bas'a pre care are sa urmeze pensiunarea s'a esaminatu de ómeni de specialitate, cari o au aflatu corespundeti'a. Cas'a sa primésca dara proiectulu de base la desbatarea speciale. (Aplausu din tóte pártile).

Ministrulu de instructiune Trefort recomanda proiectulu de lege in cestiune spre primire fiindu elu destinatu á implé o lacuna in legea scolaria si ajutu pre invetiatori, cari se afla intr'o stare de totutu lipsita.

Ant. Zichy, care a insinuatú unu votu separatú, nu se multiemesce cu proiectulu comisiunei de instructiune, densulu voiesce nu numai sa se asigureze invetiatorii pre viitoriu prin pensiunarea proiectata, ci sa "se consolideze positiunea lorú actualu prin regularea lefeloru lorú. Impregiurările ce e dreptu nu suntú favorabile pentru o urcare generale a lefeloru invetiatorescu, totu-si, dupa parerea oratorulu, trebuie sa ne chiarificámu asupr'a sumelorú minimale fipsate. Oratorulu straformându proiectulu a acceptatu intre altele si dispositiunea, ca sumele minimale sa fia valide nu numai pentru invetiatorii dela scólele dela statú, ci si pentru cei dela scólele confessionali.

C. P. Szatmáry saluta cu bucuria acestu proiectu, care imbunatatesce

celu putienu in parte sórtea invetiatoriloru, de acea lu spriginesce.

I. Schwarz ilustréza lips'a statulu invetiatorescu cu date din raportulu ministerialu datu asupr'a stárei invetiamentulu popularu, din care se vede, ca aprópe 3000 invetiatori abia au câte 100 fl. venitu pre anu. E dreptu a cere dela atare invetiatori 15 fl. sucurso? In urma se dechiara pentru proiectu.

Proiectulu de lege se primesce de base la desbatarea speciale, si abstractendu dela unele modificatiuni stilistice se primesce si in discussiunea speciale neschimbatu.

↳ In siedinti'a casei deputatiloru dela 2 Aprile n. se verifica deputatii C. Tisza dându-se sectiunei 7. C. Széll sectiunei 9, si B. Perczel sectiunei 6.

Ministrulu de comerciú br. Simonyi presentéda codicele comercialu, care nefiindu maturu pentru discussiunea in sectiuni, se da la propunerea ministrulu unei comisiuni de specialitate de 15 membri, care aprobându-se se va constitui dupa alegerea membriloru ce va urmá Luni.

Urmându ordinea dilei se primesce proiectulu despre pensiunarea invetiatoriloru in cetirea a trei'a.

Vinu la discussiune proiectele despre licentie pentru vinderea sortiloru esterne de tabacu, legea de punciare, competintiele timbrali, si inarticularea imprumutulu din 1874 de 153 milióne.

Cele trei proiecte dintáiu se primescu fara a se mai desbata, la proiectulu despre inarticularea imprumutulu iá cuventulu

E. Simonyi, care intréba pre ministrulu de finacie pentru ce s'a contrasú imprumutulu in cestiune cu asiá grele conditiuni pre cându se aflau offerte mai favorabile? De dóne ori a intrebatu oratorulu pre ministru in afacerea acést'a fara de a primí respunsu, dara speréza ca lu va primí acum.

Ministrulu de finacie C. Széll indrépta pre antevorbitoriu la motivele ce le a desfasiuratu Ghyczy in raportulu seu substernutu de odata cu proiectulu despre a dóu'a jumetate din imprumutu, in care se afla detaiate deslusiri despre fazele operatiunei de imprumutu. Mai chiaru si mai amplu respunsu nu se póte dá decum e celu cuprinsu acolo.

Col. Ghyczy, fostulu ministru de finacie, actualulu presedinte alu camerei, da o deslusire interesanta in acést'a afacere contraversata de Simonyi.

Cá fostu ministru de finacie, incepe Ghyczy, amu dechiaratú si dechiaru si astadi, ca relativu la a dóu'a diumetate a imprumutulu nu ni s'au oferitu conditiuni mai favorabili. Contractulu praliminariu s'a incheiatu la 27 Iuniu si pâna la acestu terminu nu ni s'a facutu nici o oferta. Inainte de a incheiá acést'a conventiune trimisei pre unu amicu la Londonu, spre a se informá despre relatiunile de bani mai de aprópe nepotendu-ne adresá intr'alte párti pre acelu tempu, fiindu Vien'a slabita prin crisa, iéra Franci'a ocupata cu sine si neafându-se in Germani'a unu consortiu mai puternicu. Imprumutulu contrasú in Londonu cu intrevenirea "Societátiei generali" n'a reusitu splendidu. In Hollandi'a creditulu nostru de statú erá nimicitu prin prioritátile drumulu orientalu. Numai tergulu din Londonu ne da óre-care prospectu despre reusirea intreprinderi, si aci inca numai un'a banca, dealtmintrenea solida, se invoí a luá emisiunea imprumutulu pre risiculu tesaurulu erarialu, ea se dechiarà pentru cursulu de 88%, dara detragea de aci 2% provisiune pentru sine si speséle de emisiune le suportá statulu nostru. Dealtmintrenea oratorulu erá gat'a sa contraga unu imprumutu sub acele conditiuni, cu cari s'au contrasú cele

76 $\frac{1}{2}$ mil. in se teamea, ca prin incercări cari puteau fi zadarnice va provoca insolvența statului. Abia după ce s'au satoritu o invoie a a-promisu unu bancariu din Vien'a condițiuni mai favorabili, dara eră prea tardiu. Acestu bancariu, care n'avea imputernicirea dela cas'a ce ne oferea imprumutul, rogă pre Ghyczy sa-i retaca numele nevoindu sa se faca inimicul acelei case, de aci se vede, ca nu eră prospectu cu acestu intreventoriu. Marele consortiu, dela care s'a contrasu prim'a jumetate din imprumutu, a asigurat, ca la unu nou imprumutu se voru incepe cu elu negotiările. Ghyczy nu se putea dara demite in negotiări cu alte consortiuri, pentru a nu compromite creditulu de statu prin negotiări cu mai multe bance deodata.

Simonyi se dechiara multiamitu cu respunsulu.

Votându-se inarticularea fără a se mai discută asupr'a ei se deschide desbaterea generale asupr'a dărei de transportu.

Reportulu E. Daniel recomanda proiectulu comisiunii, prin care se da statului unu venitu de milióne, fara cá acést'a dare sa molesteze pre solventi intr'unu modu sentietoriu.

G. Kapp respinge darea de transportu, precum si ori-ce urcare a contributiunilor directe, a căroru urcare sta in disproporțiune cu dările indirecte, — precum nu se mai intempla acést'a in tota Europ'a. —

Paczolay asemenea o respinge, darea acést'a are criteriulu specioloru de dare admisibile, dara nu se póte incassá usioru si e nedreptu impartita, prin urmare i lipsescu doue criterie mai remarcabile.

Si Irányi nu primesce proiectulu voindu densulu restabilirea ecuilibrului in bugetulu statului nu prin urcarea dărilor ci prin reducerea erogatiunilor.

Guido Baussnern nu respinge tóte punctele cuprinse in proiectele contributiunali, totusi trebuie sa protesteze vediendu, ca se punu cele mai mari sarcini numai pre cetatienime si anume pre elementulu germănu, care e reprezentatu mai cu séma prin acést'a classa.

Intre oratorii ce mai vorbira astadi relevăm dupa C. Széll pre ministrulu C. Tisza, care polemisa cu succesu contr'a celor ce nu primescu proiectulu.

In siedinti'a camerei de josu dela 3 Aprilie dupa cele formale si alte menuntimi se continua desbaterea generale despre darea de transportu. Au vorbitu la obiectu deputatii Csiky si E. Simonyi, celu din urma impută de nou guvernulu ca n'are programu financiaru. Ministrulu Széll replica la impulsările lui Simonyi si culmină in cuventarea sea dicendu, ca prin politic'a ce o recomanda Simonyi nu se va restabili ecuilibrulu nici aproximative.

Ig. Helfi combatendu proiectulu provóca pre guvernulu, sa dea odata unu programu chiaru. Atacurile asupr'a regimulu nu lipsira, dara i respunsera Tisza si Széll.

Desbaterea generale se finesce votându — atara de stâng'a estrema si de sasi — toti deputatii pentru proiectu si desbaterea speciale ajunse până la § 3.

Monitoriulu oficiale alu Romaniei publica unu anunciu alu ministeriului lucrărilor publice pentru darea in intreprindere a linielor drumulu de feru Ploiesci—Predealu si Adjudu—Ocn'a. Eata publicarea:

Ministeriulu agriculturii comerciale si lucrărilor publice.

Publicatiune pentru darea in intreprindere a linielor de căli ferate Ploiesci—Predealu si Adjudu—Ocn'a.

Guvernulu românulu are a dá prin

intreprindere doue linii de căli ferate:

1. Lini'a dela Ploiesci (statiunea linielor române dejă puse in exploatare) la Predealu (Tómes, punctulu de frontiera despre Transilvani'a). — Acésta linia formandu junctiunea intre liniile române si cele ungare, are o lungime aproximativa de 90 chilometre si unu ambrasiamentu, deservindu salinele dela Teleg'a, in lungime cá de 3—4 chil.

2. Lini'a Adjudu (statiune a linielor române dejă puse in exploatare) la Ocn'a, salina a statului in Moldov'a.

Lungimea acestei linie este aproximativa de 51 chil.

Ambele linii se afla pre unu teren muntosu, cea dintăiu mai alesu reclama pre o lungime cá de 45 chil, lucrări de arta destulu de insemnatóre si o ingrigire de executiune speciala.

Ante-proiectele acestoru linii suntu executate de guvernulu românulu. Planulu, profilulu longitudinalu si deviusulu descriptivu potu fi consultate la ministeriulu lucrărilor publice de doritori. Se observă ca aceste piese nu au unu caracteru definitivu si suntu destinate numai a dá o ideia generala despre natur'a lucrărilor de executatu si a greutăților tehnice de invinsu.

Punctele de statii, indicate in planu, suntu in se de rigóre a se observá; asemenea si maximulu pante-loru de 2 $\frac{1}{2}$ la 100 si minimum curbeloru de 300 m.

Condițiunile generale reclamate in constructiune suntu asemenea depuse la ministeriulu lucrărilor publice si la agintele romănu din Parisu, Berlinu si Vien'a.

Toti domni concurenti, care aru voi sa se insarcineze cu intreprinderea acestoru linii séu a unei'a din ele, suntu invitati a se adresá la ministeriulu lucrărilor publice, din Bucuresci, inainte de 16 Maiu st. n. a. c.

Propunerile ce se voru presentá ministeriului si pre care acést'a si reserva de a le discutá si modificá in intielegere cu concurentulu respectivu voru trebui sa cuprinda lamurirea specificata a organizatiunii intreprinderii sub punctulu de vedere tehnicu, financiaru si administrativu; ele voru aretá asemenea garantiile oferite pentru indeplinirea exacta a angagiamentelor din partea concesionarulu.

Déca proiectulu va fi basatu pre constituirea unei societăți anonime, elu va trebui sa fia inositu de o schitia de statute, aretându organizarea societății, compunerea capitalulu intreprinderii si modulu de controlu alu guvernulu.

Guvernulu va garantá intreprinderii asupr'a capitalulu necesariu, ficsatu prin desbatere intre concurentulu respectivu si ministeriu, unu venitu minimum care nu va putea representá unu procentu mai mare de 7 $\frac{1}{2}$ la 100 calculatu pre acelu capitalu.

Ori ce concurentu va trebui sa produca declaratiunea unei case de banca cunoscuta, asigurându ca, in casu de primire a propunerii se le dá cátra guvernulu, va versá imediatu la cas'a de depuneri si consemnatiuni din Bucuresci o cautiune provisorie de 500,000 lei noi pentru lini'a Ploiesci—Predealu si de 200,000 lei noi pentru lini'a Adjudu—Ocn'a.

Ori ce concurentu va trebui sa produca acte doveditorie ca a mai executatu intreprinderi de asemenea natura in modu satisfactoriu sub tóte punctele de vedere, si ca dispune de ómeni tehnici, de o reputatiune incontestabila, precum si de referintia financiara solida, pentru a asigura creditulu intreprinderii in modu neindeolnicu.

Ori-ce propunere acceptata de guvernulu, nu va deveni definitiva, de cátu dupa aprobarea conventiunii séu a concesiunii respective de corpurile legiuitórie si intreprindetiuri respective va luá angajamentulu ca, la semnatura contractulu, va depune

o cautiune definitiva de doue milióne lei noi pentru lini'a Ploiesci—Predealu si de 5 milióne lei n. pentru lini'a Adjudu—Ocn'a.

Acésta cautiune va fi in numerozitate s'eu efecte publice ale statului românulu.

Ori-ce propunere venita in urm'a terminulu de 16 Maiu s. n. a. c. precum si ori-ce propunere care nu aru presentá condițiunile de garantie morale si materiale, aretate mai susu, nu va fi luata in consideratiune.

Proiectele supuse ministeriului voru putea fi redactate in ori si ce limba, voru trebui in sa fia insocite de o traducere fidela in limb'a romăna séu francesca.

Sabesiu, in Aprile 1875.

(Sunete disonante.) Dle Red. ! Multu tempu a trecut de cându n'amu mai comunicatu nimicu de pre aici, deci sa nu te prindia mirare, déca multe s'au adunatu, si acum'a vinu ale inregistrá tóte pentru etern'a memoria.

Se incepu cu cele sasesci si se sfersiescu cu cele romanesci locale, scolare si bisericesci.

Representanti'a comunității votase unu ajutoriu prea insemnatu pre fiacare anu gimnasiului inferioru luteranu de aici sub anumite condițiuni, de a face didactrulu egale pentru fiacare scolaru, căci până la votarea acelu ajutoriu sasi de aici in sublim'a loru missiune culturala trageau de pre fiacare scolaru, déca nu eră si sasu si din Sabesiu, didactrulu indoitu pre fiacare anu scol., mai departe de a fi cu deosebita privire la studentii lipsiti de medilóce fara osebite de confesiune si natiune, căci până atunci numai goletii sasi se bucurau de patrociniu; de a se ingrigi cá sa se propuna cu tóta seriozitate limb'a romăna si cea magiara, căci până atuncea studiulu limbelor patriei la institutulu sasescu eră séu mai cu séma datu cu despretiu uitării séu se propunea sporadice si intr'unu modu de nu sciai sa-ti fia mai mila séu mai necasu pentru o astu-feliu de batjocura vederata.

Limb'a magiara totu-si mai fú luata in séma, in se de locu nu de dragulu ei nici de a celor ce o vorbescu, ci numai si numai pentru cá sa faca léfa altui sasu, care aru poté propune limb'a magiara, cu tóte ca nu existe unu scolaru, care in trei ani de dile sa fia invetiatu dela elu atát'a unguresce, cátu déca va rataci cá „armer Reischer“ la Dobretienu se póta intrebá si cautá pre cutare maiestru.

La propunerea limbei române s'a imbiatu si si apucatu gratis fostulu senatoru, d. Iosifu Besianu, in se directiunea lipsindu-lu chiaru si de celu mai micu spriginu morale macaru, nobilulu barbatu disgustatu de atát'a cinismu sasescu a trebuitu sa abdica de maretulu seu zelu.

La cele insirate s'au mai pusu si alte condițiuni esentiali. Institutulu primesce si consuma si astadi considerabilulu ajutoriu votatu espresu cu condițiuni, prin urmare trebuie negresitu ca eforia institutulu s'a inoitu si a primitu si condițiunile. Insa cu dorere trebuie sa constatu ca directiunea nu lucra in tóte conformu condițiunilor, si pare-mi-se ca si de acelea si bate iera numai jocu, nevoindu a fi cu bagare de séma la scolarii cunoscuti miseri, mai alesu déca suntu „blochi.“

Acestu institutu de cultura si umanitate, pre scurtu de nobilitatea spiritulu si a animei, are unu regulamentu tiparitu, alu căruu unu paragrafu categorice dispune si hotaresce, ca scolarii au sa mature chiliele, adeca sa implinesca servitiulu, ce scolarii vedu ca tiganii corturari facu in tóta Sămbet'a in piati'a de aici.

Cu ce scopu se platesce atuncea servitoriulu institutulu? In acestu chipu se póte face lege si cá scolarii

sa taie lemnele de arsu, sa siurlue si sa spoiesca, sa curetie pre rendu vestimintele si incaltamintele profesoriloru si a cucóneloru loru, sa faca pre catielulu cu corfa in gura la tergulu de septemăna etc. Aceste si de aceste trebuie tiparite numai intr'unu paragrafu si apoi cine va poté cascá contr'a, cine va cutediá sa afirme, ca nu este institutu de nobilitate pentru scolari, a căroru sustinere costa parintiloru scumpi bani?

La nici unu institutu de cultura si crescere n'amu auditu se existe, cu atātu mai pucinu sa se impuna prin legi astu-feliu de abnormități, cari, nu dorescu alt'a, decātu numai se ajunga la cunoscentia acelor'a, cari aru poté contribui cátu de cátu la indreptarea reului, iera representanti'a comunala aru fi detória de a se mai si informá cum se cade despre implinirea séu eluderea condițiunilor, pentru cá sa se póta orientá asupr'a continuării ajutoriului, care de altmintrea aru face mai salutarie si mai stralucite servitie si folóse la altu institutu de aici cu multu mai lipsitu de fonduri pocite.

Riulu de munte Sabesiu, folositu mai cu séma de erariu pentru transportarea lemneloru si a pluteloru, nefindu de locu regulatu a ajunsu a fi celu mai infricosiatu rapitoriu de posesiunile si proprietățile locuitoriloru de aici. Masa de pamentu spalatu si noroit de acestu riu este insemnata. Cele mai mari daune au suferitu romăni din suburbiulu „Suseni“, cari cu insuficientele loru poteri n'au potutu resiste rapacității riului inflatu, care pre unii i-a spoliatu de gradina si curte, la alti sta sa surupe si pamentulu din imediat'a apropiere a casei loru. Si déca riulu va continua datin'a sea, apoi negresitu locuitorii din „Suseni“ cu tempu se voru tredi espropriati.

In se gradinile de pre cea-lalta ripa a riului, fiindu ca scutescu centrulu orasiulu, locuitu de sasi, fara amenare fura bine si solidu intarite.

Deci maioritarea reprezentantiei comunale ne mai potendu trece cu vederea astfelu de anomalie si convin-gându-se deplinu ca negligint'a in acésta privintia póte trage dupa sine funeste si neprecalculate urmări pentru tóte suburbiile romanesci din partea apuséna a orasiulu, decise cu tóta seriozitatea intarirea cuviintiósa si a malului periculosu din cestiune, si astfelu a face odata inceputulu la multu dorita regulatiune a riului desfrenatu.

Cu executarea acestei hotariri se insarcinase sasu directoru alu politiei de aici, pre care in se vede a nu-lu doreá multu spatele de acea hotarire, pentru ca până acum de-si e tempulu supremu, n'a facutu nici unu pasu in acésta tréba.

Sasulu se fragmenta mai multu a face promenade in orasiu decātu a-si implini detorintia, de cátu a se ingrigi cá multimea de cetatieni diligenti „blochi“ se nu fia espusi la mari si iminente pericole.

Representanti'a comunala are óre cunoscentia despre astu-feliu de abnormități piramidale; si déca are, din ce motive se simte indemnata a permite cá unu sasu ignorante se calce fara scrupuli in picióre hotaririle si prin acést'a, demnitarea ei? Séu dóra directorulu politiei sta deasupr'a reprezentantiei comunale? si de cându? si de ce numai aici?

Speru, ca toti căti consentiescu cu aceste intrebări, voru intielege dori-tulu respunsu in cea mai de aprópe siedintia a reprezentantiei comunale.

Eata sasi cum tractéza romăni si astadi inca si din acestu orasiu.

Despre comasatiune, despre drumurile la campulu „Janu“, cestiuni de frunte la noi, precum si despre afacerile electorale alta data; asemenea si despre in Domnulu repausatele „conferintie invetiatoresci“ deamenuntulu.

De abia acum'a la a trei'a con-

vocațiune s'a potutu tîenê aici sinodulu protopopescu. Din discursulu de deschidere a presiedintelui amu intielesu ca vin'a la acêsta abnormitate a fostu tempulu de ierna nespusu greu, precum si d'abiã cualificabilulu indiferentismu alu multoru membri seculari si clericali, ceea ce este unu tristu semnu pentru cari au ajunsu a se bucurã de o biserica constituționala. Nu astu-feliu se sustiene constituțiunea!

In acelu sinodu s'a decisu intre altele, a se face si o remonstratiune contr'a consistoriului din Sabiiu, sub cuventu, ca acelu ara fi alteratu hotaririle sinodului archidiecepsanu, referitorie la arondarea protopresviteratorulu. Sum curiosu ce va raspunde ven. consistoriu la o astu-feliu de grava acusatune. Ne vomu convinge cine a lucratu conformu adeveralui.

Totu in acestu sinodu s'a prezentatu un'a inspaimentãtoria acusa, subscrisa de patru proprietari din Pianulu inferioru, contr'a epitropiloru manipulantu de averea bisericeasca din acea comunitate. Dupa cuvintele deslusitorie ale insusi presiedintelui protopopu stãrile din Pianulu inferioru suntu horende, suntu sub tãta demnitãtea unui cetãtienu liberu si crestinu cu consciintã.

Eventual'a comisiune investigãtoria ne va suprinde dara cu lucruri nepomenite inca intr'unu tractu bine supraveghiãtu si controlatu (!).

In fine presiedintele rãga si provãca din nou pre toti a lucrã cu mai multu zelu intre poporu pentru crescerea si inmultirea fondului tractuale, care are un'a dintre cele mai sublime menitiuni. Tãte s'aru face si bine si curendu numai voint'a sa nu lipsesca, Inse despre acêsta afacere alta data mai pre largu.

Esamelele semestrali s'au tîenutu in presentu a protopopulu de aici la unele scãle poporale din tractulu acest'a. Presiedintele s'a indestulitu numai cu invetiãtoriuulu fetitiorulu de aici, si cu docintele clasei prime din Lancremu. In Sasciori trãb'a a mersu preste tãta acceptarea slabu. Ce se fia òre caus'a? Scãlele neglese suntu ranele nãstre cele mai periculãse.

In celelalte comunitãti ale tractulu esamelele se voru face mai tardiu.

De altmintrea trebuie sa amintescu, ca in unele locuri, precum si aici, unu bietu de docinã are dela 80—250 scolari la instructiune; apoi mai suntu si alte mari greutãti, cu cari docinãtre trebuie sa pãrte lupta.

Deci se vede, ca si in cele scolare bun'a organizatiune este neincungiaru necesaria, cã pãnea de tãte dilele.

Amu firma sperantia, ca esamelele semestralu alu doilea, ne voru imbucurã cu rezultate mai multiemitorie in acestu tractu.

Sinceritas.

Varietãti.

* Escelenti'a Sea Preasãntitulu Metropolitu Mironu Romanulu a daruitu sãntei biserici ortodoxe romãne din opidulu Beiusiu, in legatura eleganta 12 minee pentru cele 12 luni ale anulu.

* Dupa cum audimu, Dumineca in 30 Martiu, se va sãnti aici, alesulu episcopu alu Arãdulu P. I. Metianu.

† Parintele episcopu Ieronimu, vicariulu sãntei Metropolii, a incetatu din viãtia Marti la 18 cur. in urm'a unor lungi suferintie, provenite din loviturile de revolveru ce a primitu dela asasinulu, de care amu vorbitu in acestu diuaru.

Corpulu multu regretatulu Episcopu a fostu mormentatu la monastirea Cernic'a cu ceremonialulu celu mai distinsu, astadi 20 Martiu.

Toti cãti au cunoscutu pre acestu demnitaru alu biserice nãstre, semtu o adenca mãhnire pentru perderea sea Caracterulu blãndu si impaciuitoriu.

vocea placuta si mãngãietãria, cu care erã inzestratu, au lasatu suveniru nersterse in inim'a tuturoru.

Sãrtea fatala ce l'a isbitu, nu o meritã nici intr'unu chipu. Asasinulu sceleratu, care a facutu parte din band'a lui Bonea si a altoru tãlhari de codru, erã insetatu de sãnge inofensivu. Cuventulu pentru care nu se permitea a se imbracã cu darulu preotiei unu banditu, a servitu dreptu pretestu asasinulu a rapã bisericei nãstre pre unulu din cei mai stimati prelati. Memori'a sea va fi eterna.

(†) Necrologu. Eri s'a inmormentatu eruditulu, patriotulu si umanulu Dr. de medicina Fr. Irtl, a cãrui perdere se va simti in Sabiiu si in tiãra tempu indelungatu. Fia-i tierin'a usiorã!

* Se scie ca francesii nãmescu reveillu cin'a din nãptea Craciunulu.

O ruda alu celui care scrie aceste linii, fiindu prisioneru in Prussi'a, unde nu erã tratatu asiã de bine cum erau in Franci'a tratati prussianii, ci hranitu intr'o di cu doi cartofi si o cãja de pãne nãgra, a dõu'a di cu o alta cãja si vre-o siese bõbe de fasole, ne povestea ca s'au concentratu francesii sa faca „reveillu”; cumperara fiacare cãte o sardina si in risete petreceau sãr'a, cãndu se pomenira incongiurati cu tãta artileri'a; tunurile erau cu gur'a cãtra bietii francesii, care se intrebau spaimãntati dẽca prussianii voru adaogã neomeniei si asasinatulu.

Iãta ca apare in fine unu generalu: — Ce este domniloru, vreti sa faceti resvratire? — Noi! — Dã, domniloru, unu sergentu a auditu pronunciãndu-se vorb'a revellion... Ve inchipuiti risetele francesiloru, si furõrea generalulu cãndu vediu ca neintielegerea vine din modulu de a pronunciã alu germaniloru, care pronuncia pre v latinu cã b. Proba faimõs'a siarada atributa lui Bismark: celu dintãiu este unu cãmpu, alu doilea o punte, totulu vine dela Mayenci'a. Vorb'a este jambon, pre care prussianii o pronuncia cham-pont.

* Societatea francesa de navigatiune aerina a organizatu o ascensiune de nãpte in Parisu.

Zenith, aerostatu de 3,000 metri cubici, a plecatu Mercuri la 24 Martiu stilulu nou, la siese òre si jumetate sãra, dela usin'a de gasu dela Villette, favorisatu de unu tempu frumosu, si a luat directione sudu-vestu. Voiãgiorii erau d. Crocã-Spinelli, Sivel, Robert, Albert si Gaston Tissandier.

Scopulu acestei ascensiuni erã a determinã cantitatea de acidu carbonicu care se gasesce in aeru la diferite inaltimi; ea a fostu organizata sub patronagiulu si cu concursulu Academiei de sciintie si asociatiunei sciintifice.

Aeronautii petrecura nãptea in aeru si nu se cobõrã decãtu a dõu'a sãra, dupa unu viãgiu de 22 òre 40 minute. Atinsera pãmentulu la Montplaisar in departamentulu Gironde.

Espeditiunea a datu rezultatele cele mai satisfacãtore sub raportulu sciintiei.

* Esamelele adesea ne facu sa ridemu.

La facultatea de litere in Parisu se petrecea urmatõrea scena:

Unu escelentu june din Languedoc esaminatu fiindu de cãtra d. Barbier du Bocage, profesorulu de geografia, fũ intrebatu asupr'a unei materii, pre care nu prea o cunõscea decãtu intr'unu chipu vagu. Cestiunile urmau cu presiune si intr'unu chipu neobõsitu, iãra respunsurile cam intardiau.

— Pre legea mea, d-le, dise de odata junele, cu unu accentu meridionalu destulu de pronunciatu, me intrebi prea multu! Vaile, riurile, muntii pãte fi cine-va omu prea invetiãtu si sa nu cunõsca tãte acestea pre numele loru. Si iãta! pariediu ca suntu multe cestiuni in fati'a cã-

ror'a multi profesori cã dta se potu gasi in incurcatura de a raspunde!

Acêsta mica intrerupere fu presintata cu o volubilitate estãraordinaria. Profesorulu surise si cu o voce placuta dise.

— Sa vedemu, amiculu meu, voi sa me punu la incercare.

— Te voiu intrebã dara, respunse elevulu cu curagiulu seu meridionalu, unde isvoresce riulu Lot.

Cu tãta sciinti'a sea, d. Barbier de Bocage remase in tacere.

— A! dise elevulu triumfatoriu. Ei bine, domnule, Lot isvoresce in gradin'a tatalui meu. Ce spuneamu eu?

* O noua expeditiune in mãrile arctice. In acêsta primãvãra va plecã o noua expeditiune pentru marile arctice sub directione profesoriloru suedes Nordenskiold. Cheltuelile intreprinderii suntu acoperite de unu negutiatoru bogatu din Gothemburg. Expeditiunea va parasã cu probabilitate portulu Tromsoe, unulu din orasiile cele mai septentrionale a Norvegiei, in primele dile a lui Junie, si se va indreptã de acolo spre Nou'a Zemli'a, unde se voru consacra mai multe dile pentru cercetãri geologice, botanice, zoologice si etnografice; apoi, de se va putea, in a dõu'a jumetate a lui Augustu, expeditiunea va plecã spre capetulu septentrionalu a insulei, de unde voru plecã excursiuni spre a explorã partea de Nord-Vest a mariloru polare, mai putienu cunoscutã de cãtu partea meridionala.

Aceste excursiuni voru avea de obiectu si de a ajunge la imbucaturile Obului si a Jeniseiului, unde se gasescu cantitãti mari de mamuti fosili si alte animale preistorice.

Dẽca voru permite ghetiurile, profesorulu Nordenskiold va parasã atunci va sulu, se va sui pre unulu din aceste fluvie intr'o inbarcatiune specialu construita pentru acestu scopu, si se va intõrce la Stockholm prin Siberi'a si Russi'a; in acestu tempu vasulu se va intõrce la Tromsoe prin stremtõrea de Kar'a. Se crede ca caletori'a se va terminã in Octombree, dara n'avea a luã provisiuni pentru 14 luni.

De si regiunile ce va visitã expeditiunea au fostu percurse de venatorii de balene norvegiani, totusi, din punctulu de vedere sciintificu, totu suntu o terra incognita. Astfeliu, de esemplu, nu se scie inca dẽca marea de Kar'a este unu basinu de apa serata, fãra flora si fauna, cã tiermii Spitzbergului, seu dẽca, cã Baltic'a, nutrescu cãte-va plante si animale. Nici unu invetiãtu n'a pusu inca piciorulu pre insul'a numita insul'a Alba la gur'a Obului; cõst'a occidentala a Nouei-Zemli n'a fostu nici odata explorata. Este dara cine-va in dreptu a se asteptã dela acêsta expeditiune la rezultate importante din punctulu de vedere sciintificu.

* Duratã espositiuniloru mari. — Deschiderea viitõrei espositiuni universale dela Filadelfi'a da unu interesu de actualitate statisticeii urmatõre:

Marea Expositiune din Londr'a dela 1851 incepũ la 1 Maiu si nu se terminã de cãtu preste 141 dile mai tãrdiu, afara de Dumineci. Numerulu visitoriloru s'a radicatulu la 6,039,195, si intrãrile au datu cifr'a de 10,608,060 franci.

Expositiunea universalã din Parisu dela 1855 se deschide la 16 Maiu si se inchise la 200 dile mai tãrdiu, cuprindendu-se Duminecile. Ea fu visitata de 5,162,330 persõne, ce produsera sum'a de 3,202,475 fr.

Expositiunea internatiunala din Londr'a dela 1862 a statu deschisa dela 1 Maiu tempu de 171 dile, afara de Dumineci. Visitorii fura 6,211,103 si produsulu intrãrilor fũ de 10,213,250 franci.

Expositiunea universalã din Parisu dela 1867 se deschise la 1 Maiu si nu-si inchise portiele de cãtu dupa 217 dile cu Duminecile. Numerulu visitoriloru se urcã la cifr'a enormã de 8,805,991, si produsulu intrãrilor se radica la 10,518,375 fr.

In fine expositiunea universalã din Vien'a dela 1873, inceputa la 1 Maiu, a statu deschisa 186 dile cu Duminecile. Ea primã

6,740,500 visitori, a cãroru intrãri adusera cifr'a de 5,161,950 franci.

* Femeile arabe si costumulu loru. — Costumululu unei femei arabe de clas'a de josu este mai multu simplu de cãtu elegantu; elu consista intr'o habaya, unu feliu de camasia de pãnã cu mãneci largi, strensa in jurulu taliei printr'o frãnghiõra cã hain'a unui capucinu.

Pre strada habaya este acoperita cu o manta (haik) care lasa sa se veda piciorle gãle ornate cu inele aramite seu argintate. Cerceii loru lungi suntu aprõpe ascunsi printr'unu peru bogatu impletitu in astfeliu de modu cã sa-i acopere, in tempu ce o multime de colare, de figuritie, de bumbi de coraliu seu de sticla cadu pre gãtu si pre peptulu tatovatu.

Tãte aceste obiecte apartienu femei personalmente si-i remãnu, dupa terminii contractulu de casatoria, in casu de divorciu seu de parasire. Femei'a araba le pune cãtu se pãte de desu, pentru ca placerea cei-i causãza aceste ornamente este un'a din rarele satisfactiuni ce i se acõrda. Cãte odata ea 'si boesce mãnile si unghile totu-dẽun'a cu colõrea portocalia dĩa henne, si-i place multu parfumulu numitu suak. Cã si femeile maure ea incãrca de a perfectiã natur'a innegrindu-si lungile gene cu coheulu.

Burs'a de Vien'a.

Din 26 Martiu (7 Aprile 1875.)

Metalicele 5%	71 25
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	75 60
Imprumutulu de statu din 1860...	112 75
Actiuni de banca	962 —
Actiuni de creditu	240 75
London	111 —
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	79 80
„ „ Temisioreno	77 75
„ „ Ardelenesci	76 30
„ „ Croato-slavone	80 60
Argintu	103 45
Galbinu	5 22
Napoleonu d'auru (poli)	8 86 1/2

Publicatiune.

Tuturoru acelor'a, cari au dreptulu electoralu la alegerea de deputatu dietalu, dara nu suntu susceptu in list'a electorale pentru nesolvirea contributiunii loru directe pre a. 1874, li-se aduce la cunoscintia, ca in conformitate cu dispositiunea articolulu VI de lege din 1875 suntu de a se suscepe in listele electorale si acei alegatori indreptatiti, cari pãna la 15 Aprile 1875 inclusive platescu contributiunea directa pre 1874 seu, dẽca suntu in restantia cu darea directa pre mai multu tempu de cãtu unu anu, din restantiele loru celu putienu atãtu cãtu face intrãga darea loru directa pre anulu 1874.

Se provãca deci toti acei'a, cari vreau sa-si esercize dreptulu loru de alegere, celu mai frumosu dreptu constituționalu, sa solvẽsca sum'a contributiunei reclamata de lege pãna inclusive 15 Aprile 1875 pentru cã sã pãta fi susceptu decursive in listele electorale.

Sabiiu in 2 Aprile n. 1875.

Comisiunea centrale electorale a scaunulu Sabiiului.

(1—3)

Edictu.

Simeonu Muntiu din Rahau carele de doi ani parasã pre soci'a sea Mari'a Zacharia din Heghigu fãra a se sci locul petrecerii sele — se citãza a se presentã in terminu de unu anu de dile la subsemnatulu foru matrimoniale, incependu dela datulu de josu, — cãci in casu contrariu procesulu divortiale intentatu asupr'a sea, se va pertractã si decide si in absentia lui.

Elõpãtãcu in 1 Martie 1875.

Scaunulu ppescu gr. or. alu Heghigului, cã foru matrimoniale.

Ioanu M o g ' a
Adm prot.

(1—3)